

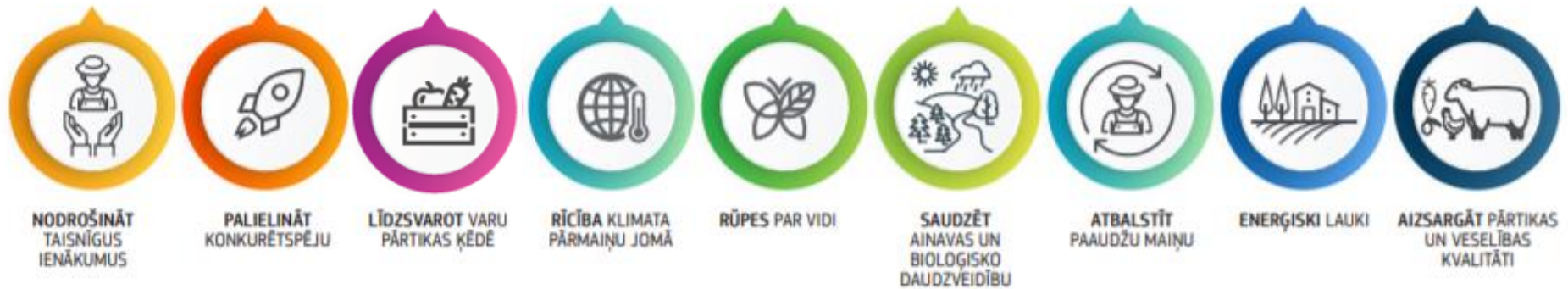
Zemkopības ministrija

Uzlabet lauksaimnieku stāvokli
pievienotās vērtības veidošanas ķēdē –
kooperācija / ražotāju organizācijas

11.05.2021.

KLP pamatmērķi un prioritātes

- Veicināt **gudru un izturētspējīgu** lauksaimniecības nozari
- Atbalstīt **vidrūpi un rīcību** klimata jomā
- Stiprināt sociālekonomisko vidi **lauku apvidos**
- Uzlabotas **zināšanas**, subsidiaritāte, uzlabots sniegums

Uzlabot lauksaimnieku pozīcijas pārtikas piegādes ķēdē

EK rekomendācija: leteicamās pieejas ir, piemēram, atbalstīt tādu lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, kam ir augsta pievienotā vērtība (piemēram, saskaņā ar ES un nacionālām kvalitātes shēmām), mudināt pastāvošās kooperatīvās struktūras censties panākt atzišanu, atvieglot jaunu kooperatīvu struktūru izveidi un uzlabot bioloģisko lauksaimnieku sadarbību.

SVID

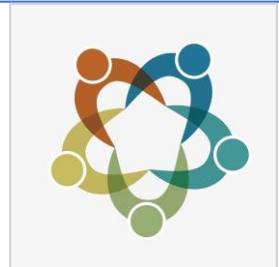
- Sadrumstalota saimniecību struktūra;
- Zema piena nozares kooperatīvu konkurētspēja, vāji attīstīta kooperācija gaļas lopkopībā un bioloģiskajā l/s, lēni veidojas jauni kooperatīvi augļu un dārzeņu nozarē;
- Nepietiekamas zināšanas / izpratne par kooperācijas būtību / ieguvumiem, līderu trūkums;
- Maz ražo produktus ar augstu pievienoto vērtību;

VAJADZĪBAS!

KLP stratēģiskais plāns:

- ✓ Atbalstu pārstrādē prioritāri novirzīt **inovāciju ieviešanai vai augstas pievienotās vērtības produktu**, piemēram, kvalitātes shēmu produktu ražošanai (t.sk. bioloģisko pārtikas kvalitātes shēmu);
- ✓ Atbalsts **sadarbības veicināšanai**, stiprinot kopīgu produktu un piedāvājumu virzību tirgū, kā arī sadarbību, kas rezultēsies jaunu produktu ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm reģistrēšanai;
- ✓ Atbalsts **ražotāju sadarbības formu** (t.sk. ražotāju organizāciju) **veicināšanai**, lai stiprinātu ražotāju pozīcijas pārtikas piegādes ķēdē;
- ✓ **Neieviest ražotāju grupas**, kas izveidotas pēc ražotāju iniciatīvas, lai pārejas periodā līdz 4 gadiem sasniegtu atbilstību ražotāju organizāciju prasībām saskaņā ar Regulu 1308/2013.

SVID

- izteikta kooperēšanās laukkopības, augļu un dārzeņu nozarēs, stiprinot lauksaimnieku konkurētspēju un tirgus varu;
- kooperatīvu konsolidēšanās laukkopībā;
- pieaug kooperācijas loma;
- attīstīta kooperācija primārās produkcijas savākšanā laukkopības un piena nozarēs;
- attīsta arī pārstrādi;
- gaļas nozarēs tirgus konjunktūras ietekmē lieli eksporta apjomi;
- bioloģiskās lauksaimniecības nozare attīstās;
- cūkkopībā sasniegts augsts koncentrācijas līmenis, neveidniet kooperatīvus;

Vājās puses

- sadrumstalota saimniecību struktūra;
- zema piena nozares kooperatīvu konkurētspēja dēļ sadrumstalotības;
- lēni veidojas jauni kooperatīvi A&D nozarē;
- vāji attīstīta kooperācija gaļas lopkopībā un bioloģiskajā lauksaimniecībā;
- nepietiekamas zināšanas un izpratne par kooperācijas būtību un ieguvumiem, līderu trūkums;
- maz ražo produktus ar augstu pievienoto vērtību, nepietiekama ražotāju un zinātnieku savstarpēja sadarbība;
- neliels pārstrādātās bioloģiskās produkcijas īpatsvars kopējā produkcijas apjomā;
- zems piena nozares kooperatīvu pārstrādātā piena īpatsvars;
- augstas izmaksas primārajā ražošanā, ko palielina neefektīva loģistika un nepietiekams sadarbības ietvaros sniegtu pakalpojumu un kopīgu ražošanas resursu nodrošinājums;
- zems inovāciju līmenis primārajā ražošanā;

Stiprās puses

Iespējas

- jaunu kooperatīvu veidošanās un esošo kooperatīvu konsolidācijas un paplašināšanās veicināšana, balstoties uz nozaru specifiskām vajadzībām;
- produktu ar augstāku pievienotu vērtību ražošanas attīstīšana, ražošanas konkurētspējas palielināšana;
- alternatīvo mazumtirdzniecības kanālu attīstīšana;
- zaļā publiskā iepirkuma principu lietošanas paplašināšana pārtikas produktu tirgū;
- inovatīvu risinājumu produktu un procesu radīšana;
- tehniskais atbalsts kooperatīvu veidošanas stimulēšanai;
- sadarbības sekmēšana bioloģiskajā lauksaimniecībā;
- apmācību, konsultāciju un pieredzes apmaiņas veicināšana;
- līderu apmācības;
- mentoru piesaistīšana;
- produktivitātes, ienesīguma pieauguma, atpazīstamības un saražotās produkcijas noietu veicināšana;
- zinātnieku un ražotāju ciešāka sadarbība;
- piena nozares KS/RO investīciju veicināšana piena pārstrādē un piena produktu noietu kanālu veidošanā;

Draudi

- dabas apstākļu izraisītas iegūtās ražas svārstības;
- globālās tirgus svārstības un satricinājumi, politikas izmaiņas un politiski ekonomiskie faktori;
- liberalizācijas procesi starptautiskajā tirdzniecībā;
- mēreni augsta koncentrācija mazumtirdzniecības sektorā;
- nepietiekams finansējums citviet radīto inovāciju pārnesei un ieviešanai, kā arī dalībai dažādās starptautiskās programmās;
- mazi privātā sektora ieguldījumi lauksaimniecības un pārtikas jomas pētniecībā un izstrādē;

Vajadzības

- Veicināt konkurētspējīgu sadarbības formu un līmeņu veidošanos un attīstību saražotās produkcijas virzīšanai tirgū, produkcijas pārstrādes attīstīšanai un augstākas pievienotās vērtības radīšanai (t.sk. konsolidācija, pārstrādes (tostarp, bioloģiskās) attīstība), tādējādi palielinot ražotāju produktivitāti un gūtos ienākumus. **Veicināt kopīgas loģistikas un administratīvās kapacitātes veidošanu un pakalpojumu sniegšanu.**
- Veicināt pētniecību un eksperimentālo ražošanu, jaunu tehnoloģiju, izmantošanu, t.sk. digitālo tehnoloģiju izmantošanu un nodrošinot zināšanu pārnesi.
- Veicināt apmācības, konsultācijas un pieredzes apmaiņu par labāko praksi, t.sk. par lauksaimnieku kooperācijas iespējām un ieguvumiem, līdera lomu veiksmīgai attīstībai.
- Sekmēt vietējās produkcijas realizācijas iespējas caur pasākumiem, kas veicinātu sadarbību ražotāju starpā ar mērķi vienkāršāk un efektīvāk piedāvāt produkciju tirgū (t.sk. iepirkumos).

KS un/vai RO

Pamatnosacījumi

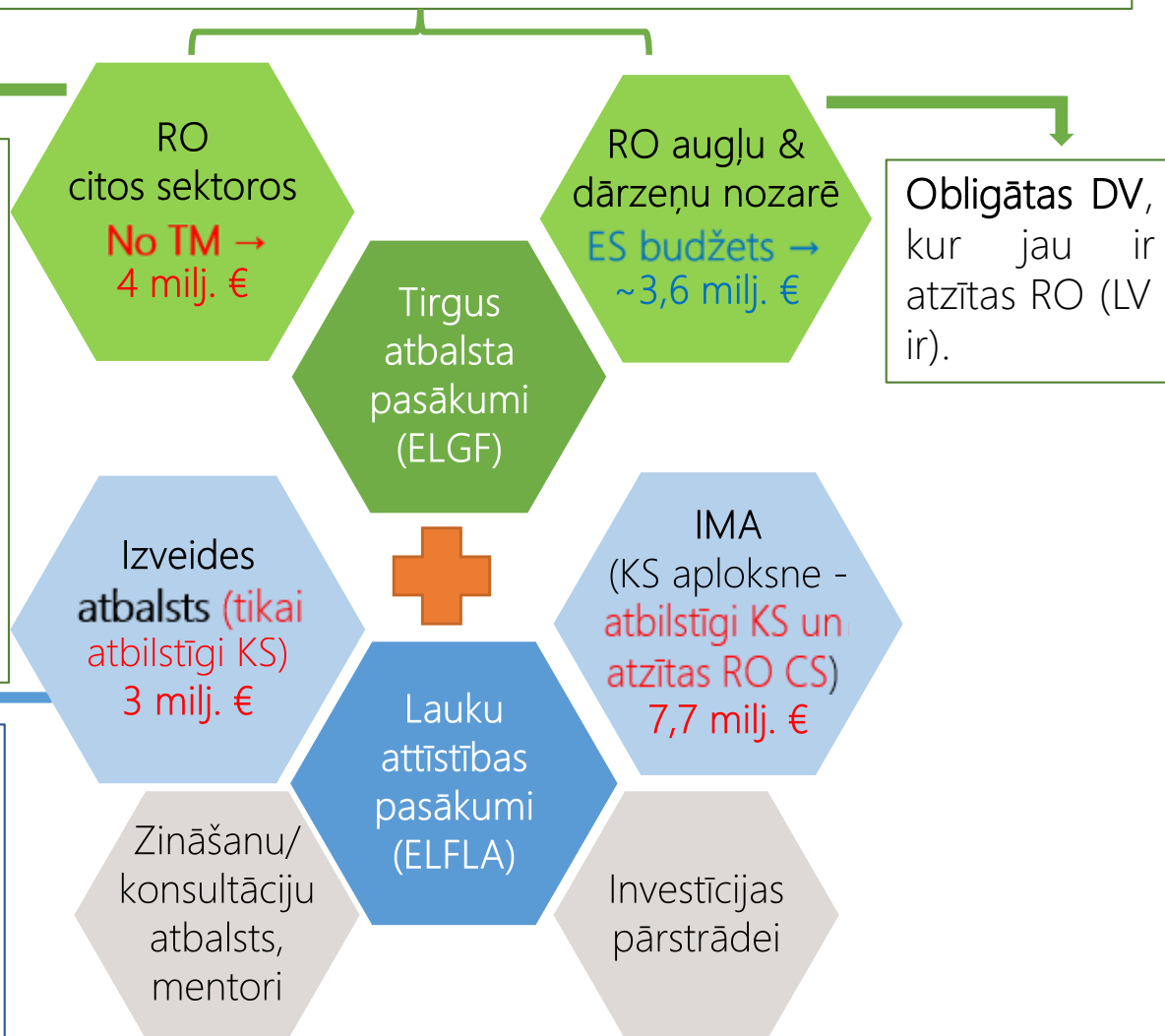
- Atbalsts **jaunu KS, RO CS, RO AD veidošanai** vai **esošo attīstībai, izņemot** konvencionālo piena un laukkopības nozares;
- Atbalsts **KS apvienībām** (2.līmenim, t.sk. RO piena un laukkopības nozarēs)

DV izvēle – vai un kuros sektoros:

- gaļas lopkopībā (liellopu, mājputnu, cūkkopības, aītkopības un kazkopības) un olu nozarēs, dzīvnie augi, kartupeļi, t.sk. bioloģ.;
- bioloģiskās piena un laukkopības nozarēs;
- konvencionālās laukkopības un piena nozarēs (kā KS apvienībām jeb 2.līmenim).

- atbalsts **atbilstīgo I/s KS izveidei, izņemot** konvencionālā piena un laukkopības nozarei;
- atbalsts KS apvienību izveidei visās nozarēs (**otrais līmenis**);
- atbalsts **5 gadu darījumu darba plānā** nosprausto mērķu īstenošanai.

Pamatnosacījumi

Jebkura juridiska persona

-) KS
(t.sk. atbilstīga KS)
-) SIA
-) AS

Atzīta RO

-) A&D → atzīstas uz konkrētiem nozares produktiem (R1308/2013, 1.pielikuma IX. daļa)
-) Citi sektori (CS) → atzīstas uz konkrētu nozaru produktiem (R projekta 39. panta (f). apakšpunkts)

Galvenie nosacījumi

-) darbības programmu ilgums 3-7 gadi
-) A&D → 50% no faktiskām izmaksām, bet ne vairāk kā 4,1% no realizētās produkcijas vērtības (atzīto produktu)
-) CS → 50% no faktiskām izmaksām, bet ne vairāk kā 10% no realizētās produkcijas vērtības (atzīto produktu)

! Nosacījumi var mainīties, ņemot vērā RO īstenotos mērķus

R 1308/2013
1.pielikuma
IX. daļa
AUGĻI UN DĀRZENĪ

*Augļu un dārzeņu nozare
aptver šajā tabulā
minētos produktus*

KN kods	Apraksts
0702 00 00	Svaigi vai atdzesēti tomāti
0703	Sīpoli, salotes, ķiploki, puravi un citi sīpolu dārzeņi, svaigi vai atdzesēti
0704	Galviņkāposti, ziedkāposti, kolrābji, lapu kāposti un tamlīdzīgi pūrtikas kāpostaugi, svaigi vai atdzesēti
0705	Dārza salāti (<i>Lactuca sativa</i>) un cigoriņi (<i>Cichorium spp.</i>), svaigi vai atdzesēti
0706	Burkāni, galda rāceņi un kāļi, galda bietes, auzu saknes (puravlapu plostbārži), sakņu selerijas, redīsi un tamlīdzīgi sakņu dārzeņi, svaigi vai atdzesēti
0707 00	Gurķi un korniņoni, svaigi vai atdzesēti
0708	Pākšu dārzeņi, lobīti vai nelobīti, svaigi vai atdzesēti
ex 0709	Citi svaigi vai atdzesēti dārzeņi, izņemot apakšpozīcijās 0709 60 91, 0709 60 95, 0709 60 99, 0709 92 10, 0709 92 90 un 0709 99 60 iekļautos dārzeņus
ex 0802	Citi rieksti, svaigi vai kaltēti, arī lobīti vai mizoti, izņemot apakšpozīcijā 0802 70 00, 0802 80 00 iekļautos betelriekstus un kolu riekstus
0803 10 10	Svaigi miltu banāni
0803 10 90	Žāvēti miltu banāni
0804 20 10	Svaigas vīģes
0804 30 00	Ananasi
0804 40 00	Avokado
0804 50 00	Gvajaves, mango un mangostāni
0805	Svaigi vai žāvēti citrusaugļi
0806 10 10	Svaigas galda vīnogas
0807	Svaigas melones (ieskaitot arbūzus) un papaijas
0808	Svaigi āboli, bumbieri un cidonijas
0809	Svaigas aprikozes, ķirši, persiki (ieskaitot nektarīnus), plūmes un ērkšķu plūmes
0810	Citi svaigi augļi
0813 50 31 0813 50 39	Maisījumi, kas sastāv tikai no riekstiem, kuri minēti pozīcijās 0801 un 0802
0910 20	Safrāns
ex 0910 99	Svaigs vai atdzesēts mārsils [timiāns]
ex 1211 90 86	Svaigs vai atdzesēts baziliks, melisa, piparmētra, <i>Origanum vulgare</i> (raudene/savvaļas majorāns), rozmarīns, ārstniecības salvija
1212 92 00	Ceratoniju pākstis (jānmaizītes koka pākstis)

KN 0810 Citi svaigi augļi un ogas

KN kods	Apraksts
0810	Citi svaigi augļi un ogas
0810 10 00	-- zemenes
0810 20	-- avenes, kazeses, zīdkoka ogas un kazeņavenes
0810 20 10	-- avenes
0810 20 90	-- citādas
0810 30	-- upenes, baltās vai sarkanās jāņogas un ērkšķogas
0810 30 10	-- upenes
0810 30 30	-- sarkanās jāņogas
0810 30 90	-- citādas
0810 40	-- mellenes, brūklenes un citas melleņu (Vaccinium) ģints ogas
0810 40 10	-- brūklenes (Vaccinium vitis-idaea)
0810 40 30	-- mellenes (Vaccinium myrtillus)
0810 40 50	-- lielogu dzērvenes (Vaccinium macrocarpon) un krūmmellenes (Vaccinium corymbosum)
0810 40 90	-- citādas

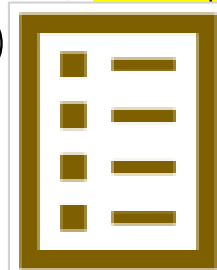
Citi sektori

- R 1308/2013 1.pielikums: **labība** (I.daļa); rīsi (II.daļa); cukurs (III.daļa); **sausā lopbarība** (IV.daļa); **sēklas** (V.daļa); apiņi (VI.daļa); olīveļļa un galda olīvas (VII.daļa); **lini un kaņepes** (VIII.daļa); banāni (XI.daļa); **dzīvi koki un citi augi, puķu sīpoli, saknes un tamlīdzīgas augu daļas, griezti ziedi un dekoratīvi zaļumi** (XIII.daļa); **liellopu un teļa gaļa** (XV.daļa); **piens un piena produkti** (XVI.daļa); **cūkgaļa** (XVII.daļa); **aitas un kazas gaļa** (XVIII.daļa); **olas** (XIX.daļa); **mājputnu gaļa** (XX.daļa); zīdtārpiņi (XXIII.daļa)

- KLP SP Regulas projekta 13.pielikums (dzīvi zirgi, **dzīvas cūkas**, citi dzīvi dzīvnieki, putnu olas, izņemot vistu olas, **kartupeli**, pupiņas, rapsis u.c.)

Detalizētāks saraksts (10.sl.)

KLP SP Regulas projekta 13.pielikums

KN kods	Apraksts		
0101	Dzīvi zirgi, ēzeļi, mūļi un zirgēzeļi	0713 50 00	- pupisēklu (cūku) pupas (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i>) un sīksēklu un vidējupisēklu pupas (<i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>)
	- zirgi	0713 60 00	- cūku zirņi (<i>Cajanus cajan</i>)
0101 21 00	-- tīršķirnes vaislas lopi	0713 90 00	- citādi
0101 29	-- citādi	1201 90 00	- Sojas pupas, arī šķeltas, citādas
0101 29 10	--- kaušanai	1202 41 00	-- nelobīti
0101 29 90	--- citādi	1202 42 00	-- lobīti, arī šķelti
0101 30 00	- ēzeļi	1203 00 00	Kopra
0101 90 00	- citādi	1204 00 90	- Linsēklas, arī šķeltas, citādas
0103	Dzīvas cūkas	1205 10 90	-- rapšu vai ripšu sēklas ar zemu erukskābes saturu, citādas
0103 10 00	- tīršķirnes vaislas lopi	1205 90 00	- Rapšu vai ripšu sēklas, arī šķeltas, citādas
	- citādi	1206 00 91	- Saulespuķu sēklas, arī šķeltas, lobītas; pelēkās vai baltsvītrainās čaumalās
0106	Citi dzīvi dzīvnieki	1206 00 99	- citādas
	- zīdītāji	1207 29 00	-- kokvilnas sēklas, citādas
0106 14 10	--- mājas truši	1207 40	- sezama sēklas
0106 19 00	--- citādi: ziemeļbrieži un brieži	1207 50 90	- sinepju sēklas, citādas
0106 33 00	--- strausi; emu (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)	1207 91 90	--- magoņu sēklas, citādas
0106 39 10	--- baloži	1207 99 91	--- kaņepju sēklas
0106 39 80	--- citādi putni	1207 99 96	--- Citu eļļas augu sēklas un augļi, arī sasmalcināti, citādas
0205 00	Svaiga, atdzēsēta vai saldēta zirgu, ēzeļu, mūļu vai zirgēzeļu gaļa		Augi vai augu daļas (ieskaitot sēklas un augļus), ko izmanto galvenokārt parfimērijā, farmācijā vai insekticīdu un fungicīdu pagatavošanai un tamlīdzīgiem mērķiem, svaigi, atdzēsēti, saldēti vai žāvēti, arī sagriezti, sagrūsti vai saberzti pulverī
0208	Citāda svaiga, atdzēsēta vai saldēta gaļa un gaļas subprodukti	1211	-- cigoriņu saknes
0208 10 10	-- mājas trušu	1212 94 00	Lopbarības kāļi, lopbarības bietes (runkuļi), lopbarības saknes, siens, lucerna, āboliņš, sējas esparsetes, lopbarības kāposti, lupīna, vīķi un tamlīdzīgi lopbarības produkti, arī granulu veidā
0208 90 10	-- mājas baložu	1214	lucernas rupja maluma milti un granulas
0208 90 30	-- medījumu, izņemot trušus vai zaķus	1214 10 00	- citādi
0208 90 60	-- ziemeļbriežu	1214 90	- citādi
0407	Putnu olas čaumalās, svaigas, konservētas vai pagatavotas	1214 90 10	-- lopbarības bietes (runkuļi), kāļi un citas lopbarības saknes
0407 19 90	--- citādas, apauglotas olas inkubācijai		-- citādas
0407 29 90	--- citādas, svaigas olas	1214 90 90	Lopbarības kāļi, lopbarības bietes (runkuļi), lopbarības saknes, siens, lucerna, āboliņš, sējas esparsetes, lopbarības kāposti, lupīna, vīķi un tamlīdzīgi lopbarības produkti, arī granulu veidā
0407 90 90	-- citādas	2206 00	Citi raudzēti dzērieni (piemēram, sidrs, bumbieru vīns, medalus, sakē); raudzēto dzērienu maisījumi un raudzēto dzērienu un bezalkoholisko dzērienu maisījumi, kas citur nav minēti un iekļauti
0701	Kartupeļi, svaigi vai atdzēsēti	2206 00 31	--- ābolu sidrs un bumbieru vīns
0713	Kaltēti lobīti pākšu dārzeni, arī mizoti vai šķelti		--- citādi
0713 10	- zirņi (<i>Pisum sativum</i>)	2206 00 89	Citi raudzēti dzērieni (piemēram, sidrs, bumbieru vīns, medalus, sakē); raudzēto dzērienu maisījumi un raudzēto dzērienu un bezalkoholisko dzērienu maisījumi, kas citur nav minēti un iekļauti
0713 10 90	- citādi	5201 00	Kokvilna, nekārsta un nekemmēta
0713 20 00	- aunazirni		
	- pupiņas (<i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i>)		
0713 31 00	-- zeltainās pupiņas (<i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper vai <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek)		
0713 32 00	-- šķautnainās pupiņas (<i>Phaseolus</i> jeb <i>Vigna angularis</i>)		
0713 33	-- kāršu pupiņas, ieskaitot baltās pupiņas (<i>Phaseolus vulgaris</i>)		
0713 33 90	--- citādas		
0713 34 00	-- <i>Vigna subterranea</i> vai <i>Vandzeja subterranea</i> sugas pupiņas		
0713 39 00	- citādas		
0713 40 00	- lēcas		

RO augļu un dārzeņu nozarē indikatīvi 3,6 milj. EUR

Pasākumi jeb intervenču tipi

Investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos
900 tūkst. €

Noietā veicināšanas, saziņas un tirgvedības, t.sk. patērētāju informētības, pasākumi
720 tūkst. €

Produktu transportēšanas, uzglabāšanas pasākumi
720 tūkst. €

Konsultāciju pakalpojumi, apmācības, padomdošana un paraugprakses apmaiņa
180 tūkst. €

Pasākumi, kas saistīti ar bioloģisko / integrēto ražošanu, kvalitātes uzlabošana, izsekojamības un sertifikācijas izmaksas
360 tūkst. €

Vides un klimata pasākumi [15%]
540 tūkst. €

Križu novēršanas / riska pārvaldība
180 tūkst. €

Sektorālo intervenču mērķi

A) **Plānot un organizēt ražošanu, salāgot ražošanu ar pieprasījumu**, jo īpaši kvalitātes un daudzuma ziņā, optimizēt ražošanas izmaksas un peļņu no investētā kapitāla un stabilizēt ražotāju noteiktās cenas (KLP M = a, b, c, i)

B) **Koncentrēt attiecīgo produktu piedāvājumu un laišanu tirgū**, tostarp izmantojot tiešo pārdošanu (KLP M = a, b, c)

C) **Uzlabot konkurētspēju** vidējā termiņā un ilgtermiņā, jo īpaši modernizācijas dēļ (KLP M = c)

G) **Paaugstināt produkcijas komerciālo vērtību un kvalitāti**, tostarp uzlabot produktu kvalitāti un izstrādāt produktus ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem, aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai ar valstiskām kvalitātes shēmām (KLP M = b)

E) **«Vidiskās darbības»** (KLP M = e, f, un i)

F) Dot ieguldījumu **klimata pārmaiņu mazināšanā** un pielāgoties tām (KLP M = d)

J) **Križu novēršana un riska pārvaldība**, lai novērstu un risinātu krīzes attiecīgās nozares tirgos (KLP M = a, b un c)

Sektorālo intervenču mērķi → A&D

Kā mainās
pieejamais
finansējums?

A) **Plānot un organizēt ražošanu, salāgot ražošanu ar pieprasījumu**, jo īpaši kvalitātes un daudzuma ziņā, optimizēt ražošanas izmaksas un peļņu no investētā kapitāla un stabilizēt ražotāju noteiktās cenas (KLP M = a, b, c, i)

B) **Koncentrēt attiecīgo produktu piedāvājumu un laišanu tirgū**, tostarp izmantojot tiešo pārdošanu (KLP M = a, b, c)

C) **Uzlabot konkurētspēju** vidējā termiņā un ilgtermiņā, jo īpaši modernizācijas dēļ (KLP M = c)

D) **Veikt pētniecisko un izstrādes darbu ilgtspējīgu ražošanas metožu jomā**, tostarp par kultūru noturību pret kaitēkļiem, inovatīvo praksi un ražošanas tehnoloģijām, kas palielina ekonomisko konkurētspēju un veicina tirgus attīstību (KLP M = a, b, c, i)

E) **Veicināt, attīstīt un īstenot** (KLP M = e, f un i):

i) ražošanas metodes un tehnoloģijas, kas atbilst vides prasībām

ii) kaitēkļu apkarošana un videi nekaitīgas audzēšanas metodes

iii) dzīvnieku veselības un labturības standarti, kas pārsniedz Savienības un valsts tiesību aktos noteiktās minimālās prasības

iv) videi nekaitīga blakusproduktu un atkritumu izmantošana un apsaimniekošana, tostarp to atkārtota izmantošana un valorizācija

v) dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, jo īpaši ūdens, augsnes un gaisa aizsardzība, kā arī pasākumi bioloģiskās daudzveidības problēmas risināšanai

F) **Dot ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā un pielāgoties tām** (KLP M = d)

G) **Paaugstināt produkcijas komerciālo vērtību un kvalitāti**, tostarp uzlabot produktu kvalitāti un izstrādāt produktus ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem, aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai ar valstiskām kvalitātes shēmām (KLP M = b)

H) **Veicināt produkcijas noietu un izvērst tās tirdzniecību** (KLP M = b, c, i)

I) **Palielināt svaigas un pārstrādātas augļu un dārzeņu produkcijas patēriņu** (KLP M = i)

J) **Krīžu novēršana un riska pārvaldība**, lai novērstu un risinātu krīzes attiecīgās nozares tirgos (KLP M = a, b un c)

Var aptvert gan
svaigus, gan
pārstrādātus
produktus (pārējos
– tikai svaigi)

ES finansējums DP saistīts ar intervenču mērķu īstenošanu

- ES sedz 50% no darbības programmas (DP) faktiskām izmaksām, bet ne vairāk kā 4,1% no realizētās produkcijas vērtības (atzīto produktu).
- 50 % sliekšni var palielināt par 0,5%, ja summa, kas pārsniedz iepriekš minēto procentuālo daudzumu, tiek izmantota šādiem mērķiem: D, E, F, H, I, J
- 50% sliekšni pēc RO/ROA pieprasījuma var palielināt uz 60%, ja:
 - ✓ RO iesaistās intervencēs, kas darbojas uz SO bāzes;
 - ✓ DP saistīta ar bioloģisko;
 - ✓ atzīta RO/ROA īsteno pirmo DP;
 - ✓ RO saražo mazāk par 20% A&D attiecīgajā DV;
 - ✓ DP ietver intervences, kas saistītas ar mērķiem: D, E, F, H, J;
 - ✓ DP īsteno RO, kas izveidojusies apvienojoties divām vai vairākām atzītām RO.
- 50% sliekšnis var tikt palielināts uz 80% attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar mērķi: D, ja šie izdevumi aptver vismaz 20% no DP izdevumiem.
- 50% var tikt palielināts uz 100%, ja:
 - ✓ A&D izņemšanai no tirgus, kas nepārsniedz 5% no katras RO realizētās produkcijas vērtības un kurus realizē: bezmaksas izplatīšanai labdarības organizācijām; cietumiem, skolām, bet ja šie daudzumi ir papildus tiem, kurus parasti iepērk;
 - ✓ darbībām, kas saistītas ar citu atzītu RO apmācību.

Investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, pētniecībā un eksperimentālā ražošanā

Būves, neapbūvētas zemes iegāde, ilggadīgie stādījumi

Specializētās tehnikas, iekārtu un aprīkojuma iegāde

Datu bāzes, programmatūra, patenti, licences, preču zīmes u.c.

Inventārs (lieto līdz 1 gadam)

Ieguldījumi transportlīdzekļos (RO iekšējai pārvadāšanai)

900 tūkst. EUR

Noieta veicināšanas, saziņas un tirgvedības, t.sk. patērētāju informētības, pasākumi

Degustācijas veikalos, produktu popularizēšana un reklāmas izmaksas, dalība izstādēs, mājas lapas izstrāde, tirgus izpēte, datu bāzu izveide utt.

Jaunu produktu izstrāde, ilgtspējīga iepakojuma izveide

Pasākumi produkcijas realizācijai ārpus mazumtirdzniecības tīklu sistēmām (tirdziņi u.c.)

Personāla izmaksas, t.sk. sabiedrisko attiecību darbs

720 tūkst. EUR

RO augļu un dārzeņu nozarē

Produktu transportēšanas, uzglabāšanas pasākumi

Pasākumi loģistikas plūsmas veidošanā / datu bāzu izveide

Personāla izmaksas

720 tūkst. EUR

Konsultāciju pakalpojumi, apmācības, padomdošana un paraugprakses apmaiņa

Konsultāciju un paraugprakšu organizēšanas un sniegšanas izmaksas, t.sk. konsultāciju sniedzēja ceļa izdevumi, uzturēšanās un dienas naudas izdevumi

Sanāksmju, mācību programmu un paraugprakšu izmaksas, t.sk. dienas nauda, transporta un uzturēšanās izmaksas

Administratīvās un personāla izmaksas

180 tūkst. EUR

Pasākumi, kas saistīti ar **bioloģisko / integrēto ražošanu, kvalitātes uzlabošanu, izsekojamības un sertifikācijas izmaksas**

Kvalitātes uzlabošanas pasākumu izmaksas

Bioloģisko augu aizsardzības līdzekļu un kaitēkļu dabisko ienaidnieku lietošanas izmaksas

Specifiskās izmaksas par bioloģisko, integrēto vai eksperimentālo ražošanu (mācības, kursi utt.)

Pasākumi kvalitātes sistēmas izveidei un produktu sertificēšanai, t.sk. uzraudzībai un izsekojamības sistēma (produktu pavaddokumenti, identifikācija un uzskaitē, produktu marķējums u.c.)

Sertificēšanas un shēmas īstenošanas izmaksas, informēšanas pasākumi

360 tūkst. EUR

Vides un klimata pasākumi

→ Ilgtspējīga ūdens izmantošana un aizsardzība

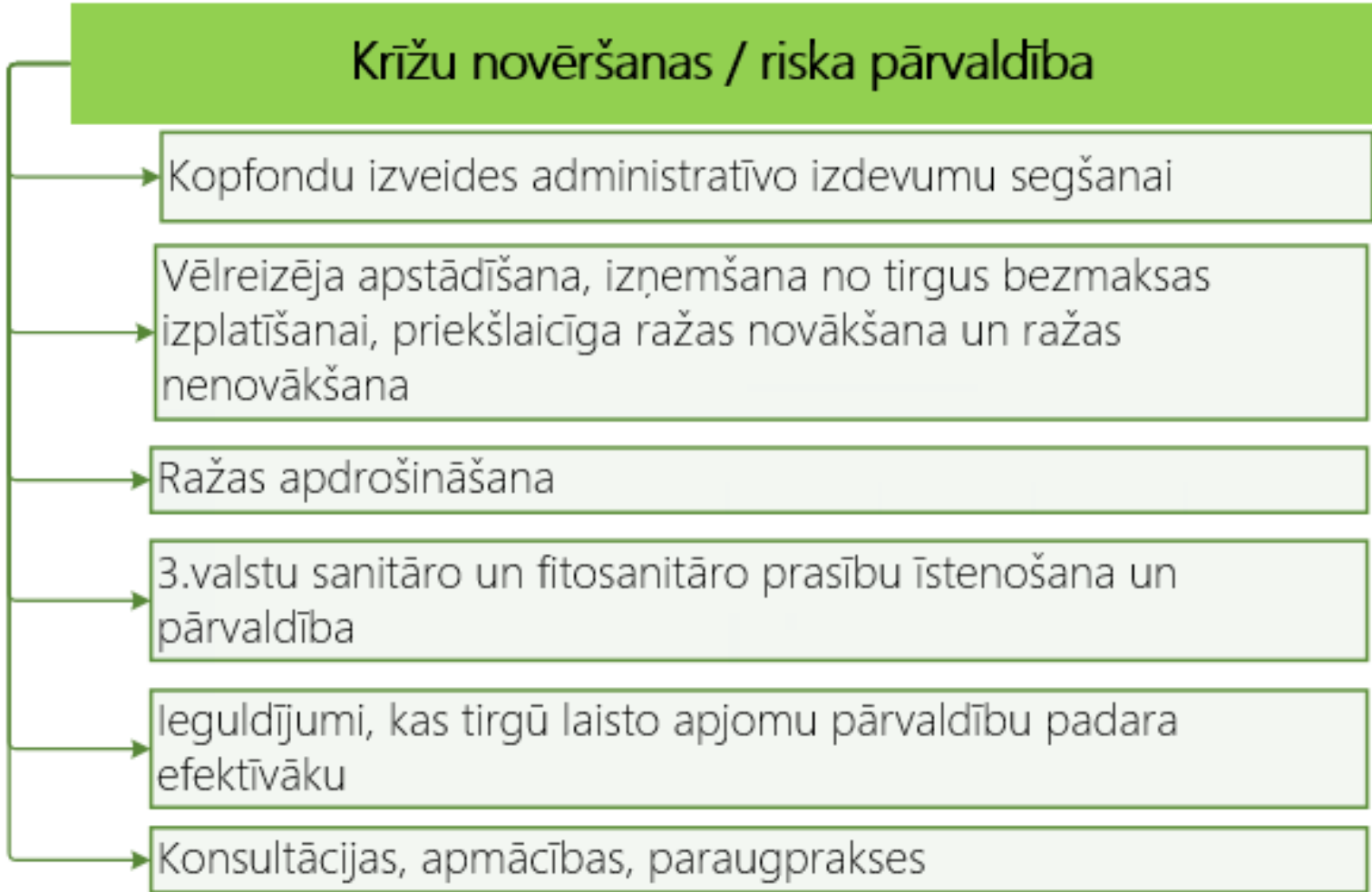
→ Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana un saglabāšana

→ Energoresursu ilgtspējīga izmantošana

→ Atkritumu ražošanas samazināšana un to apsaimniekošanas uzlabošana

→ Apmācības un konsultācijas vides pasākumu veiksmīgai ieviešanai

540 tūkst. EUR

180 tūkst. EUR

RO Citos sektoros 4 milj. EUR

Pasākumi jeb intervenču tipi

Investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos (līdz 100 tūkst./ datu bāzes, programmatūras, specializētas iekārtas, inventārs u.c.)

1 milj. €

Noietā veicināšanas, saziņas un tirgvedības, t.sk. patērētāju informētības, pasākumi

1 milj. €

Produktu transportēšanas, uzglabāšanas pasākumi

1 milj. €

Pasākumi, kas saistīti ar bioloģisko / integrēto ražošanu, kvalitātes uzlabošana, izsekojamības un sertifikācijas izmaksas

400 tūkst. €

Konsultāciju pakalpojumi, apmācības, padomdošana un paraugprakses apmaiņa

400 tūkst. €

Krīžu novēršanas / riska pārvaldība

200 tūkst. €

Sektorālo intervenču mērķi

A) **Plānot un organizēt ražošanu, salāgot ražošanu ar pieprasījumu**, jo īpaši kvalitātes un daudzuma ziņā, optimizēt ražošanas izmaksas un peļņu no investētā kapitāla un stabilizēt ražotāju noteiktās cenas ($KLP M = a, b, c, i$)

B) **Koncentrēt attiecīgo produktu piedāvājumu un laišanu tirgū**, tostarp izmantojot tiešo pārdošanu ($KLP M = a, b, c$)

C) **Uzlabot konkurētspēju** vidējā termiņā un ilgtermiņā, jo īpaši modernizācijas dēļ ($KLP M = c$)

G) **Paaugstināt produkcijas komerciālo vērtību un kvalitāti**, tostarp uzlabot produktu kvalitāti un izstrādāt produktus ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem, aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai ar valstiskām kvalitātes shēmām ($KLP M = b$)

J) **Krīžu novēršana un riska pārvaldība**, lai novērstu un risinātu krīzes attiecīgās nozares tirgos ($KLP M = a, b$ un c)

Sektorālo intervenču mērķi → Citi sektori

A) **Plānot un organizēt ražošanu, salāgot ražošanu ar pieprasījumu**, jo īpaši kvalitātes un daudzuma ziņā, optimizēt ražošanas izmaksas un peļņu no investētā kapitāla un stabilizēt ražotāju noteiktās cenas (KLP M = a, b, c, i)

B) **Koncentrēt attiecīgo produktu piedāvājumu un laišanu tirgū**, tostarp izmantojot tiešo pārdošanu (KLP M = a, b, c)

C) **Uzlabot konkurētspēju** vidējā termiņā un ilgtermiņā, jo īpaši modernizācijas dēļ (KLP M = c)

D) **Veikt pētniecisko un izstrādes darbu ilgtspējīgu ražošanas metožu jomā**, tostarp par kultūru noturību pret kaitēkļiem, inovatīvo praksi un ražošanas tehnoloģijām, kas palielina ekonomisko konkurētspēju un veicina tirgus attīstību (KLP M = a, b, c, i)

E) **Veicināt, attīstīt un īstenot** (KLP M = e, f un i):

i) ražošanas metodes un tehnoloģijas, kas atbilst vides prasībām

ii) kaitēkļu apkarošana un videi nekaitīgas audzēšanas metodes

iii) dzīvnieku veselības un labturības standarti, kas pārsniedz Savienības un valsts tiesību aktos noteiktās minimālās prasības

iv) videi nekaitīga blakusproduktu un atkritumu izmantošana un apsaimniekošana, tostarp to atkārtota izmantošana un valorizācija

v) dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, jo īpaši ūdens, augsnes un gaisa aizsardzība, kā arī pasākumi bioloģiskās daudzveidības problēmas risināšanai

F) **Dot ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā un pielāgoties tām** (KLP M = d)

G) **Paaugstināt produkcijas komerciālo vērtību un kvalitāti**, tostarp uzlabot produktu kvalitāti un izstrādāt produktus ar aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem, aizsargātām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai ar valstiskām kvalitātes shēmām (KLP M = b)

H) **Veicināt produkcijas noietu un izvērst tās tirdzniecību** (KLP M = b, c, i)

I) **Palielināt svaigas un pārstrādātas augļu un dārzeņu produkcijas patēriņu** (KLP M = i)

J) **Krīžu novēršana un riska pārvaldība**, lai novērstu un risinātu krīzes attiecīgās nozares tirgos (KLP M = a, b un c)

- ES sedz 50% no darbības programmas (DP) faktiskām izmaksām, bet ne vairāk kā 10 % no realizētās produkcijas vērtības (atzīto produktu).
- 50% sliekšnis var tikt paaugstināts līdz 60% tām atzītām RO/ROA pirmajos 5os gados pēc atzīšanas gada

Investīcijas materiālos un nemateriālos aktīvos, pētniecībā un eksperimentālā ražošanā (līdz 100 tūkst. €)

Specializētās tehnikas, iekārtu un aprīkojuma iegāde

Datu bāzes, programmatūra, patenti, licences, preču zīmes u.c.

Inventārs (lieto līdz 1 gadam)

Ieguldījumi transportlīdzekļos (RO iekšējai pārvadāšanai)

1 milj. EUR

RO Citos sektoros

Noieta veicināšanas, saziņas un tirgvedības, t.sk. patērētāju informētības, pasākumi

Degustācijas veikalos, produktu popularizēšana un reklāmas izmaksas, dalība izstādēs, mājas lapas izstrāde, tirgus izpēte, datu bāzu izveide utt.

Jaunu produktu izstrāde, ilgtspējīga iepakojuma izveide

Pasākumi produkcijas realizācijai ārpus mazumtirdzniecības tīklu sistēmām (tirdziņi u.c.)

Personāla izmaksas, t.sk. sabiedrisko attiecību darbs

1 milj. EUR

RO Citos sektoros

Produktu transportēšanas, uzglabāšanas pasākumi

Pasākumi loģistikas plūsmas veidošanā / datu bāzu izveide

Personāla izmaksas

1 milj. EUR

Pasākumi, kas saistīti ar **bioloģisko / integrēto ražošanu, kvalitātes uzlabošanu, izsekojamības un sertifikācijas izmaksas**

Kvalitātes uzlabošanas pasākumu izmaksas

Bioloģisko augu aizsardzības līdzekļu un kaitēkļu dabisko ienaidnieku lietošanas izmaksas

Specifiskās izmaksas par bioloģisko, integrēto vai eksperimentālo ražošanu (mācības, kursi utt.)

Pasākumi kvalitātes sistēmas izveidei un produktu sertificēšanai, t.sk. uzraudzībai un izsekojamības sistēma (produktu pavaddokumenti, identifikācija un uzskaitē, produktu marķējums u.c.)

Sertificēšanas un shēmas īstenošanas izmaksas, informēšanas pasākumi

400 tūkst. EUR

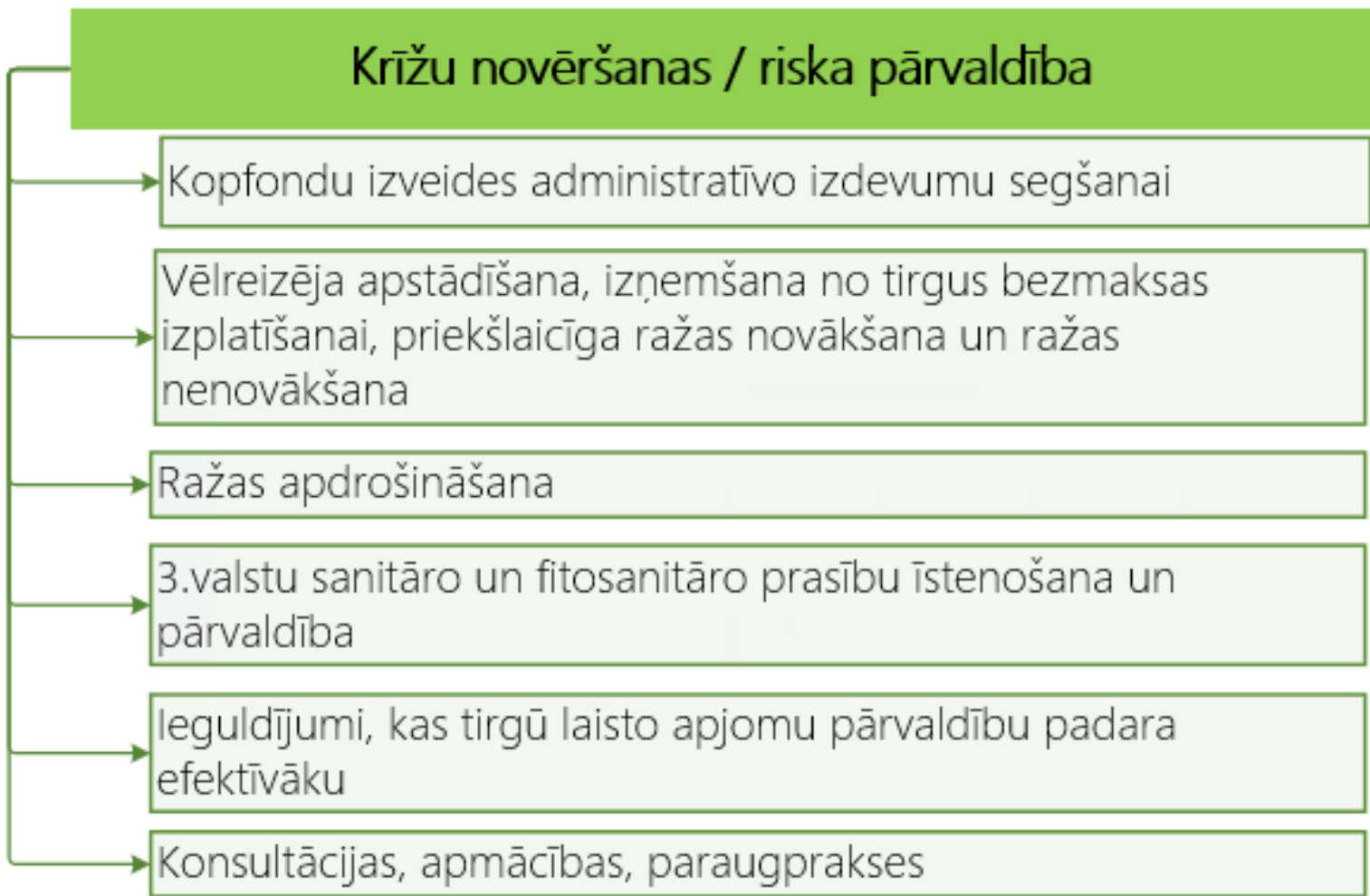
Konsultāciju pakalpojumi, apmācības, padomdošana un paraugprakses apmaiņa

Konsultāciju un paraugprakšu organizēšanas un sniegšanas izmaksas, t.sk. konsultāciju sniedzēja ceļa izdevumi, uzturēšanās un dienas naudas izdevumi

Sanāksmju, mācību programmu un paraugprakšu izmaksas, t.sk. dienas nauda, transporta un uzturēšanās izmaksas

Administratīvās un personāla izmaksas

400 tūkst. EUR

200 tūkst. EUR

Izveides atbalsts 3 milj. EUR

Atbalsta pasākumus, kuru mērķis ir:

Ražošanas procesa un saražotās produkcijas **pielāgošana tirgus prasībām**

Preču sagatavošana **pārdošanai**, kā arī pārdošanas **centralizācijas** un **piegādes nodrošināšana**

Vienotu prasību izstrāde attiecībā uz ražošanas informāciju, īpaši attiecībā uz ražas novākšanu un pieejamību

Uzņēmējdarbības un tirgvedības **prasmju attīstīšana** un **inovatīvu procesu organizēšana** un veicināšana

Attiecināmās izmaksas

Vispārējās izmaksas, kas ir pamatotas un tieši saistītas ar biznesa plāna īstenošanu atbalsta pasākuma minēto mērķu sasniegšanai

- biroja telpu īre,
- jauna biroja aprīkojuma, datortehnikas un programmatūras iegāde,
- biroja juridiskās un biroja administratīvā personāla izmaksas kopā ar darbaspēka nodokļiem,
- biroja administratīvās izmaksas (kancelejas preču, sakaru un degvielas izmaksas),
- jaunu iekārtu, jaunas tehnikas, aprīkojuma iegāde un uzstādīšana,
- loģistikas transporta iegāde,
- produkcijas sertifikācijas izmaksas

- **Pretendenti:** atbilstīgas KS, izņemot konvencionālā piena un laukaugu nozarē, atbilstīgas kooperatīvu apvienības visās nozarēs.
- **Pretendentam jāīsteno:** 5 gadu darījumu darba plāns, paredzot 20% apgrozījuma un 10% biedru skaita pieaugumu uz perioda beigām, kooperatīvu apvienībām jānodrošina, ka vismaz 5 to biedri (citas KS) uz perioda beigām **katrs caur apvienību realizē vismaz 75% produkcijas**.

IMA: KS aploksne 7,7 milj. EUR

Investīcijas materiālos / nemateriālos
aktīvos ≤ 3 milj. € vienam

Būves, neapbūvētas zemes iegāde

Neapbūvētas zemes iegāde

Specializētās tehnikas un
transportlīdzekļu iegāde

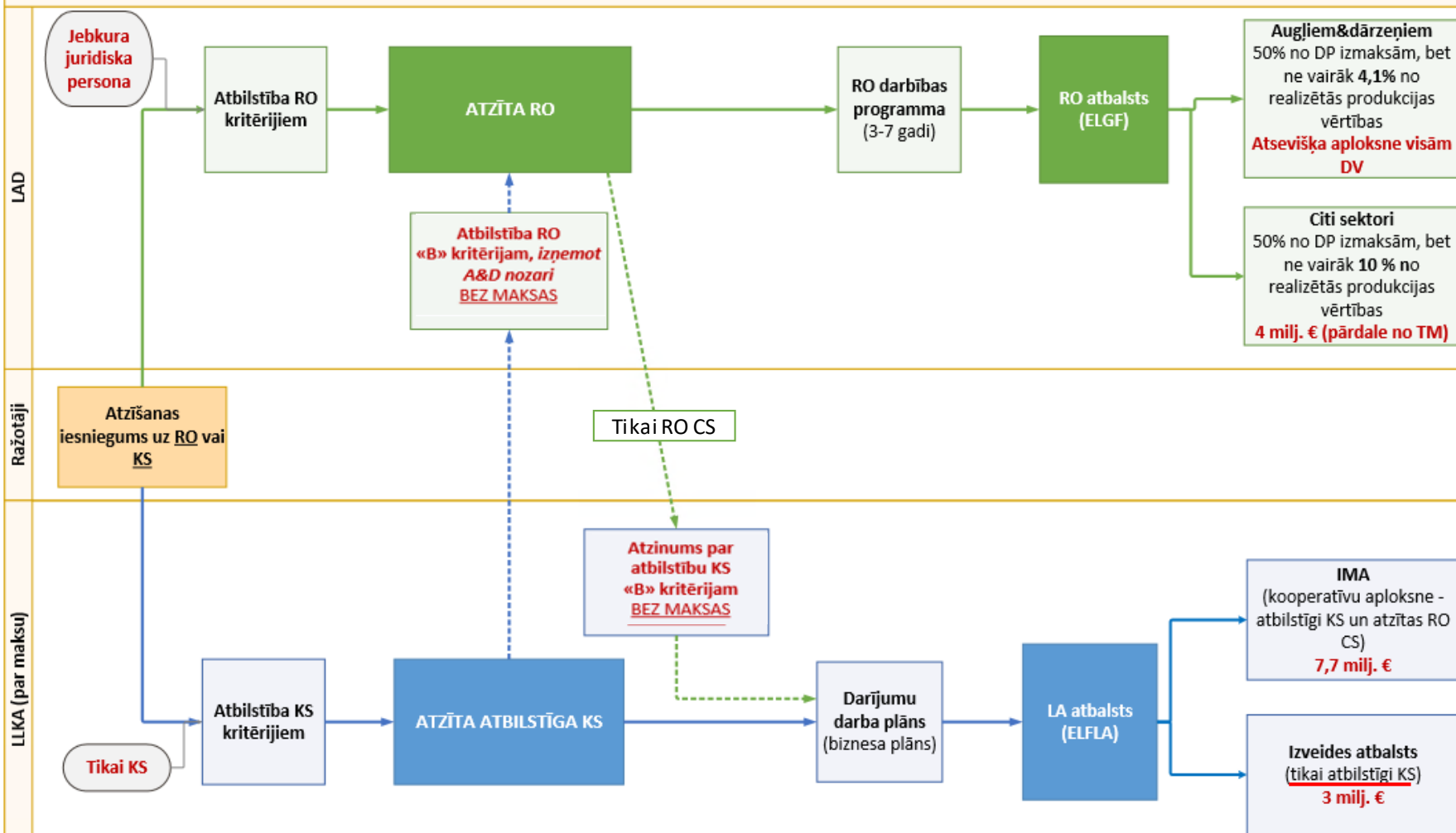
Iekārtu un aprīkojuma iegāde

Tikai
atbilstīgiem KS
un
atzītām RO CS

Atzīšanas nosacījumi

1. LLKA atzīst RO CS, kuru juridiskā forma ir KS;
2. Lauku atbalsta dienests atzīst RO CS, kurām ir cita juridiskā forma (piemēram, SIA, AS);
3. Lauku atbalsta dienests atzīst RO apvienības un starpnozaru organizācijas;
4. Lauku atbalsta dienests atzīst RO AD;
5. RO CS un RO AD atzīšanu veic bez maksas.

Dažādu ražotāju sadarbības formu (RO un KS) iespējas pretendēt uz atbalstu abu fondu (ELGF un ELFLA) ietvaros

Atzīšanas kritēriji

RO un KS atzīšanas kritēriji			
	Atbilstīgi KS KS reģistrēts UR ne vēlāk kā iepriekšējā gada 1.jūlijā	RO citās nozarēs Var pretendēt uz atzīšanu uzreiz pēc dibināšanas	RO augļu&dārzeņu nozarē Var pretendēt uz atzīšanu uzreiz pēc dibināšanas
A (vienādie kritēriji)	<p>Veido ražotāji (primārie) konkrētā nozarē</p> <p>Ražotāju kontrolē / katram 1 balss</p> <p>Minimālais biedru skaits = 5 /bet: graudu nozarē = 20 piena nozarē = 10</p> <p>Statūti</p> <p>Nosacījumi par saistītām personām personām</p> <p>Atbilstības izvērtēšana = katru gadu</p>	<p>Veido ražotāji (primārie) konkrētā nozarē</p> <p>Ražotāju kontrolē / katram 1 balss</p> <p>Minimālais biedru skaits = 5 /bet: graudu nozarē = 20 piena nozarē = 10</p> <p>Statūti</p> <p>Nosacījumi par saistītām personām personām</p> <p>Atbilstības izvērtēšana = katru gadu</p>	<p>Veido ražotāji (primārie) konkrētā nozarē</p> <p>Ražotāju kontrolē / katram 1 balss</p> <p>Minimālais biedru skaits = 5</p> <p>Statūti</p> <p>Nosacījumi par saistītām personām personām</p> <p>Atbilstības izvērtēšana = katru gadu</p>
B (savstarpējās atbilstības kritēriji)	<p>Minimālais preču un pakalpojumu apgrozījums starp KS un biedriem = 20 tūkst. € / bet: graudu nozarē = 130 tūkst. € piena nozarē = 90 tūkst. €</p>	<p>RO biedru minimālā atzītās pārdodamās produkcijas vērtība vai apjoms = 20 tūkst. € / bet: graudu nozarē = 130 tūkst. € piena nozarē = 90 tūkst. €</p>	<p>RO biedru minimālā atzītās pārdodamās produkcijas vērtība vai apjoms = jaunām RO 20 tūkst. € jau atzītām RO: 996 tūkst. € dāržeņiem, 284 tūkst. € augļi, ogas, dāržeņi un 142 tūkst. € augļi, ogas)</p>
C (specifiskie kritēriji)	<p>L/s preču un pakalpojumu apgrozījums starp KS un tās biedriem nav mazāks par 75% no kopējā KS apgrozījuma; ar vienu biedru tas nepārsniedz 40%.</p> <p>Pēc zaudējuma segšanas vismaz 25% no peļņas tiek ieguldīti KS attīstībā.</p> <p>KS ieņēmumi no l/s un pārtikas preču realizācijas / l/s pakalpojumu sniegšanas veido vismaz 75% no KS neto apgrozījuma.</p>		<p>Biedrs virza 75% produkcijas caur RO.</p>

Lemjamie jautājumi

1. Vai piekrītat ZM piedāvājumam attiecībā **uz citiem sektoriem**, kuros paredzēt atbalstu atzītām RO?
 - Ja nē, kādi ir Jūsu argumenti un priekšlikumi?
2. **IMA** – vai atbalstiet ZM piedāvājumu noteikt attiecināmās izmaksas ne vairāk kā 3 milj. € vienam atbalsta pretendenta?
 - Ja nē, kādi ir Jūsu argumenti un priekšlikumi?
3. Vai piekrītat, ka, saņemot Izveides atbalstu, kooperatīvu apvienībām tiek izvirzīts kritērijs - uz perioda beigām vismaz pieciem to biedriem (citām KS) katram caur apvienību **realizēt vismaz 75% produkcijas**?
 - Ja nē, kādi ir Jūsu argumenti un priekšlikumi?

Dokumenti

1. Eiropas Komisijas ieteikums par Latvijas KLP Stratēģisko plānu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0386&from=EN>
2. Situācijas analīze KLP Stratēģiskā plāna sagatavošanai –
3.specifiskais mērķis:
https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/SM_3_vertibas_kedes.pdf
3. Regula 1308/2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R1308-20201229&qid=1618567946872&from=LV>
4. Kombinētā nomenklatūra 2021:
<https://e.csb.gov.lv/HelpDesk/UI/Page.aspx?pid=452>

Paldies par uzmanību!

Būsim ļoti priecīgi par Jūsu jautājumiem
un ierosinājumiem!